

OBSAH MODULU VEŘEJNÉ ZDRAVOTNICTVÍ

1 VEŘEJNÉ ZDRAVOTNICTVÍ	12
1.1 Zdravotně sociální problematika	14
1.2 Kvalita života	14
2 ZDRAVÍ A NEMOC	18
2.1 Zdraví jako biopsychosociální kategorie	19
2.2 Determinanty zdraví	23
2.2.1 Dělení determinant zdraví.....	24
2.2.2 Determinanty jako rizikové faktory ovlivňující člověka	28
2.2.3 Možnosti ovlivnitelnosti determinant zdraví	28
2.2.4 Společenský význam hodnoty zdraví, kritéria a důsledky společenské a ekonomické závažnosti poruch zdraví	33
3 EKVITA A ÚLOHA ZDRAVÍ VE SPOLEČNOSTI	37
3.1 Ekvita ve zdraví	38
3.1.1 Pojem ekvita, pracovní definice publikovaná SZO	38
3.1.2 Ekvita ve zdraví a zdravotnických službách v České republice	39
3.2 Zdravotní stav obyvatelstva zemí Evropské unie a úroveň populačního zdraví	40
3.2.1 Charakteristické rysy zdravotního stavu obyvatel různých věkových skupin	40
3.2.2 Determinanty zdraví	41
3.2.3 Zaměření zdravotní politiky zemí EU v prvním desetiletí třetího tisíciletí	42
4 PROGRAMY SVĚTOVÉ ZDRAVOTNICKÉ ORGANIZACE, PROGRAMY SVĚTOVÉ ZDRAVOTNICKÉ ORGANIZACE A EVROPSKÁ ZDRAVOTNÍ STRATEGIE	44
4.1 Úloha, cíle a orgány SZO	45
4.2 Úkoly regionální úřadovny pro Evropu v politice Zdraví pro 21. století	46
4.3 Historické a obsahové kořeny programu Zdraví 21	47
4.3.1 Příčiny vzniku vytváření cílových programů.....	48
4.3.2 Funkce cílově programového plánování ve zdravotnictví	49
4.3.3 Metody tvorby zdravotnických programů	49
4.3.4 Zdravotnické programy v praxi	50
4.4 Zdraví pro všechny do roku 2000	51
4.4.1 Zaměření a struktura evropské zdravotní strategie	51
4.4.2 Strategie programu SZO „Zdraví pro všechny“	54
4.4.3 Světová deklarace zdraví (World Health Declaration) a politika Zdraví pro 21. století.....	55
4.5 Evropská úřadovna WHO zhodnotila a novelizovala politiku „Zdraví pro všechny“	61
5 STRUČNÁ HISTORIE SOCIÁLNÍHO ZABEZPEČENÍ, ZÁKLADNÍ MODEL Y ZDRAVOTNICKÝCH SYSTÉMŮ	67
5.1 Stručná historie vývoje českého zdravotnictví a sociálního zabezpečení	68
5.2 Modely zdravotnických systémů	73
5.2.1 Klady a zápory zdravotnických systémů	77
5.2.2 Ukazatelé zdravotnického systému pro mezinárodní srovnání.....	79
5.2.3 Souhrn silných a slabých stránek zdravotnického systému v České republice.....	81
5.2.4 Důvody vyšších výdajů ve zdravotnictví.....	82
5.3 Sociální zabezpečení a pojištění v budoucnosti	82
Přílohy	86
Příloha č. 1: Stručné charakteristiky zdravotnických systémů	86

6 SYSTÉM PÉČE O ZDRAVÍ A ZDRAVOTNICTVÍ, ŘÍZENÍ, STRUKTUR A SOUSTAVA ZDRAVOTNICKÝCH ZAŘÍZENÍ V ČR, SUBSYSTÉMY ZDRAVOTNÍ PÉČE, PRACOVNÍCI VE ZDRAVOTNICTVÍ.....	89
6.1 Systém péče o zdraví a zdravotnictví, struktura v ČR.....	91
6.2 Zdravotní péče	92
6.2.1 Zdravotní péče – základní pojmy.....	92
6.2.2 Soustava zdravotnických zařízení.....	93
6.2.3 Státní zdravotní správa a orgány veřejného zdraví, jejich úkoly	94
6.2.4 Diferencovaná péče	98
6.3 Zdravotnická zařízení v České republice	100
6.4 Subsyntémy zdravotní péče	101
6.5 Podpora zdraví a výchova ke zdraví.....	101
6.5.1 Hlavní zásady zdravotní výchovy.....	103
6.5.2 Metody a prostředky zdravotní výchovy	103
6.6 Preventivní péče	103
6.6.1 Rozdělení prevence.....	104
6.7 Dispenzární péče	104
6.8 Léčebná péče	105
6.9 Rehabilitační péče.....	105
6.10 Primární zdravotní péče.....	105
6.11 Sekundární péče.....	108
6.12 Terciární zdravotní péče	109
6.13 Pracovníci ve zdravotnictví.....	109
6.13.1 Činnost zdravotnických pracovníků	111
6.13.2 Základní právní předpisy spjaté s problematikou výkonu povolání a vzdělávání ve zdravotnictví	112
Přílohy	114
Příloha č. 1: Sekundární prevence	114
Příloha č. 2: Systém veřejného zdravotního pojištění a realizované screeningové onkologické programy v rámci preventivních prohlídek.....	115
Příloha č. 3: Sekundární prevence ve starším a pokročilém věku	116
Příloha č. 4: Preventivní prohlídky dospělých v systému veřejného zdravotního pojištění	119
Příloha č. 5: Obsah preventivních prohlídek v oboru gynekologie a porodnictví a ve stomatologii.....	123
Příloha č. 6: Definice a význam screeningů	124
7 STUDIUM ZDRAVOTNÍHO STAVU OBYVATELSTVA	126
7.1 Studium zdravotního stavu obyvatelstva.....	127
7.1.1 Ukazatelé zdravotního stavu.....	127
7.2 Demografie	128
7.2.1 Způsoby zjišťování demografických jevů	128
7.2.2 Pohyb obyvatelstva.....	132
7.2.3 Statistika nemocnosti	135
7.2.4 Statistika povinně hlášených nemocí.....	136
7.2.5 Statistika hospitalizovaných osob.....	137
7.2.6 Ukazatelé zdravotního stavu používané v mezinárodních srovnáních	137
7.3 Základní rysy demografického vývoje z pohledu současnosti.....	138
Přílohy	141
Příloha č. 1: Souhrnný pohled na zdravotní stav obyvatel ČR, věková pyramida-strom života.....	141
Příloha č. 2: Porovnání střední délky života při narození.....	142
Příloha č. 3: Hlavní rysy demografického vývoje	143
Příloha č. 4: Formulář dokladu Hlášení novotvaru.....	145
Příloha č. 5: Zhoubné novotvary v České republice.....	146
Příloha č. 6: Úmrtnost na nemoci oběhové soustavy	147

Příloha č. 7: Zdravotnictví ve světě	149
8 INFORMAČNÍ SYSTÉM VE ZDRAVOTNICTVÍ, SOCIOLOGICKÉ METODY, OCHRANA DAT, MEZINÁRODNÍ KLASIFIKACE NEMOCÍ A DIAGNÓZ	153
8.1 Národní zdravotnický informační systém (NZIS)	154
8.2 Ochrana osobních údajů	155
8.3 Využití sociologických metod ke zjišťování zdravotního stavu populačních skupin	156
8.4 Mezinárodní klasifikace nemocí	157
8.5 Klasifikace zhoubných novotvarů, TNM systém	159
8.5.1 Základní pravidla použitelná pro všechny anatomické oblasti	160
Přílohy	162
Příloha č. 1: Co je potřeba vědět o právech ke zpracování osobních údajů	162
Příloha č. 2: Využití standardizovaného rozhovoru při hodnocení průzkumu provádění preventivních prohlídek	163
Příloha č. 3: Světové šetření o zdraví v ČR	169
Příloha č. 4: Seznam kapitol, podkapitol a skupin, třímístných položek a podpoložek	171
Příloha č. 5: Přehled jednotlivých kapitol MKN – 10. revize (s uvedením rozsahu podle třímístného kódu)	172
9 LEGISLATIVA VE ZDRAVOTNICTVÍ	173
9.1 Rozdělení právních předpisů podle právní síly	174
9.2 Seznam některých základních právních předpisů platných při poskytování a kontrole zdravotní péče v systému veřejného zdravotnictví a zdravotního pojištění	176
Přílohy	179
Příloha č. 1: Listina základních práv a svobod (články vztahující se ke zdravotnictví)	179
10 VEŘEJNÉ ZDRAVOTNÍ POJIŠTĚNÍ	181
10.1 Zdravotní pojišťovny jako veřejnoprávní instituce, legislativa, pojistné a mechanismus přerozdělování	182
10.2 Zdravotní péče a její poskytování pojištěncům	185
10.2.1 Poskytování zdravotní péče	185
10.2.2 Rozčlenění zdravotní péče	186
10.2.3 Zdravotní péče podle rozsahu	187
10.2.4 Zdravotní péče podle úhrady	187
10.3 Ambulantní péče	189
10.4 Některé zvláštní druhy zdravotní péče	190
10.5 Ústavní péče	192
10.6 Zdravotní péče v odborných dětských léčebnách a ozdravovnách	193
10.7 Lázeňská péče	194
10.8 Nejčastěji kladené otázky z oblasti sociální politiky spojené s poskytováním péče v zahraničí	195
10.9 Kontrolní a revizní činnost	195
10.10 Charakteristika současného stavu systému veřejného zdravotního pojištění	196
Přílohy	198
Příloha č. 1: Často kladené otázky z oblasti sociální politiky	198
11 ETIKA A ZDRAVOTNICTVÍ	201
11.1 Etika jako filosofická disciplína	201
11.2 Etika z pohledu historie a současnosti	204
11.3 Moderní historie lékařské etiky	205
11.3.1 Transformace zdravotnictví a renesance lékařské etiky	205
11.3.2 Etické kodexy a jejich vliv na české zdravotnictví	205
11.3.3 Lékařská etika a současnost	206

11.3.4 Faktory ovlivňující etiku lékaře.....	206
11.3.5 Cíle etiky ve zdravotnictví.....	207
11.3.6 Kvalita zdravotní péče	207
12 SYSTÉM SOCIÁLNÍHO ZABEZPEČENÍ V ČR.....	209
12.1 Systém sociálního zabezpečení v ČR.....	210
12.2 Česká správa sociálního zabezpečení (ČSSZ)	211
12.2.1 Působnost ČSSZ	211
12.2.2 Ostatní úkoly České správy sociálního zabezpečení	212
12.2.3 Vztahy České správy sociálního zabezpečení k jiným subjektům.....	212
12.3 Pojistné.....	213
12.3.1 ČSSZ.....	213
12.3.2 Obecní úřady.....	214
12.3.3 Zdravotní pojišťovny	214
12.3.4 Úřady práce.....	214
12.3.5 Lékařská posudková služba – ČSSZ, ÚP, OÚ.....	215